

Sygn. akt V CSK 498/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa D. P.

przeciwko "E. [...]" Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 marca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego
w [...]

z dnia 24 kwietnia 2014 r., sygn. akt V ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 (jeden
tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 września 2013 r., którym zasądzono od E. [...] Sp. z o.o. w T. na rzecz D. P. kwotę 143.321,62 zł.

Sąd Apelacyjny przyjął, że powód miał prawo żądać od pozwanego zatrzymanej reszty wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane. Sąd drugiej instancji uznał, że powód nie może ponosić konsekwencji finansowych związanych z nieprawidłowym realizowaniem obowiązków przez drugiego konsorcjanta. Sąd Apelacyjny stwierdził, że chybiony był zarzut przedawnienia, ponieważ wymagalność roszczenia powoda nastąpiła dopiero po upływie terminu gwarancji udzielonej inwestorowi, tj. po dniu 22 maja 2011 r.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. pozwany zarzucił naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c., 353¹ k.c., 117 § 2 k.c. w zw. z art. 120 k.c., 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., 378 § 1 i 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej pozwany oparł na przesłankach ujętych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Skarżący powołał się na występowanie następującego istotnego, jego zdaniem, zagadnienia prawnego - „czy w świetle art. 65 § 2 kodeksu cywilnego oraz art. 353¹ kodeksu cywilnego dopuszczalna jest wykładnia umowy, nazwanej przez strony umową konsorcjum - z pominięciem jej celu gospodarczego, którym jest między innymi wspólne ponoszenie ryzyka gospodarczego przez strony umowy”.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien zagadnienie to precyzyjnie sformułować, wskazując przepis prawa, z którym jest związane i argumenty prawne, które prowadzą do powstania wątpliwości co do właściwego sposobu jego rozumienia lub stosowania w określonych, uogólnionych stanach faktycznych (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11). Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą ważne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Uzasadnienie wniosku nie zawiera pogłębionej analizy prawnej przedstawionego zagadnienia ani przywołania stanowisk doktryny i orzecznictwa w tej i w podobnych kwestiach, jak również odpowiednio uzasadnionego wyводу wskazującego na poważny i istotny charakter zagadnienia. Istota umowy konsorcjum, nieuregulowanej całościowo jako odrębna umowa nazwana, jest przedmiotem wypowiedzi doktrynalnych i orzeczniczych. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 r. (V CSK 177/14, nie publ.) odwołując się do poglądów wyrażanych w piśmiennictwie podkreślono, że w tzw. konsorcjach budowlanych (inwestycyjnych) zewnętrznym uczestnikom konsorcjum mogą działać samodzielnie wobec zamawiającego lub być reprezentowani przez lidera umocowanego na podstawie i w granicach umowy konsorcjum. Kluczowym elementem omawianej postaci konsorcjum jest określenie w umowie zakresu robót poszczególnych uczestników wykonujących powierzone zadanie samodzielnie i na

własny koszt. Funkcją umowy konsorcjum jest wówczas podział ryzyka wykonania kontraktu oraz podział obowiązków wynikających z tytułu udzielonej gwarancji jakości. W wyroku z dnia 17 września 2008 r. (III CSK 119/08, OSNC 2009/9/130) Sąd Najwyższy stwierdził, że umowa ta najogólniej określona może być jako umowa zawierana przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które zobowiązują się wspólnie dążyć do osiągnięcia określonego celu gospodarczego. Ustalenia tej umowy mają charakter porozumienia wewnętrznego co do rozłożenia między nimi obowiązków wynikającej z umowy zawartej z inwestorem. Nie budzi też wątpliwości, porozumienie wewnętrzne może ukształtować wzajemne prawa i obowiązki członków konsorcjum zgodnie z zasadą swobody umów. Wykładnia umowy konsorcjalnej następuje z zachowaniem reguł przewidzianych w art. 65 § 2 k.c. Zagadnienie prawne przedstawione przez pozwanego stanowi w rzeczywistości pytanie o prawidłowość dokonanej oceny dowodów i ustalenia zgodnego zamiaru stron, a następnie wyłożenia ustalonej treści umowy. Tego rodzaju problem nie odpowiada pojęciu istotnego zagadnienia prawnego przyjętemu w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skargi nie można było również uznać za oczywiście uzasadnioną. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; i z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawrzeć wyodrębniony wywód prawny wskazujący w czym wyraża się „oczywistość” naruszenia prawa (postanowienie SN z dnia 5 września 2008 r., sygn. akt I CZ 64/08, nie publ.; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 37/08, nie publ. i z dnia 19 grudnia 2001 r., sygn. akt IV CZ 200/01, nie publ.). Tego rodzaju argumentów, przekonujących z narzucającą się siłą, że skarga rokuje duże szanse na jej uwzględnienie, pozwany nie przytoczył. Zarzuty odnoszące się do treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, którymi pozwany uzasadnia twierdzenie o oczywistej

zasadności skargi, tylko w wyjątkowych wypadkach mogą prowadzić do podważenia orzeczenia. Uzasadnienie Sądu Apelacyjnego nie wykazuje uchybień o takiej randze, żeby można było mówić o uniemożliwieniu rekonstrukcji procesu wnioskowania Sądu odwoławczego. Sąd ten ustalił treść umowy konsorcjum przesłuchując osoby, które umowę tę zawierały i jej postanowienia uznał za prawo wyznaczające obowiązki stron. Także zarzuty dotyczące nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia oraz ustalenia i wykładni treści umowy stron nie świadczą jednoznacznie o nieprawidłowości stanowiska Sądów obydwu instancji lecz jedynie o tym, że pozwany odmiennie interpretuje poszczególne zapisy i ich znaczenie, kwestionując w ten sposób ustalony stan faktyczny. W rezultacie nie wystąpiły przesłanki, którymi pozwany uzasadniał potrzebę przyjęcia jego skargi do rozpoznania.

Okoliczności sprawy nie wskazują również, by zachodziły inne okoliczności uzasadniające przyjęcie tej skargi do rozpoznania, wobec czego należało odmówić jej przyjęcia do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz przy uwzględnieniu postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 6 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).